

2. Лисенко О. В. Контрактна армія США: Історія становлення, соціально-економічні та політичні проблеми функціонування: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02 / О. В. Лисенко. – Київ, 2011. – С. 112-113, 117, 137-138, 152-155.

3. Чікалін В. Військові стандарти: у нас і в НАТО [Електронний ресурс] / Володимир Чікалін // Урядовий кур'єр. – 2007. – Режим доступу: http://kartinaua.info/print_form.phtml?art_id=195935&print_action=article

УДК 34:316.334.4:316.752:159.942-057.86(043.2)

Рудковська О. В., методист,

Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль, Україна

Лучко М. В., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОНФЛІКТИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Проблеми конфліктів завжди цікавили учених, філософів, громадських діячів. Різноманітне коло конкретних питань конфліктології в аспекті соціального, правового, психологічного, праксеологічного, аналізу висвітлюється в роботах вчених – С. Алімова, Г. Антонова, Л. Волошиної, О. Баєва, О. Бандурки, С. Бобровник, В. Друзя, Б. Водолазького, Н. Грішиної, М. Гутермана, С. Гусарева, Д. Зеркіна, В. Кожевникова, Н. Крогіус, В. Кудрявцева, С. Кудрявцева, Г. Ложкіна, Н. Повякель, М. Панова, Л. Герасіної, В. Тація, Ю. Тодици, Т. Соловйової, Н. Монохіної, О. Ставицької, М. Філімонова та ін. Проте тема конфлікту відноситься саме до того типу наукових проблем, в історії яких повною мірою відображаються культурні, соціальні, ідеологічні цінності та всі етапи генезису уявлень про справедливе і найкращим чином побудоване суспільство.

Як українська, так і зарубіжна юридична література містить чимало визначень та характерних рис практичної діяльності юристів, де автори акцентують увагу на нормативності, законності або соціальній значущості юридичної професії. Проте, однією із найважливіших характеристик є те, що практична діяльність юристів здійснюється на професійній основі і спрямовується безпосередньо на вирішення юридичних справ, які необхідно розподілити на конфліктні (коли є спір між сторонами) та безконфліктні (купівля-продаж майна, реєстрація шлюбу, посвідчення трудової угоди, звернення за роз'ясненням змісту правової норми). Отже, юридична практична діяльність як сфера зародження та вирішення конфліктів характеризується рядом особливостей, серед яких увагу слід зосередити на таких як конфліктність та особлива відповідальність. У монографічній літературі, присвяченій проблематиці юридичної діяльності наголошується

на тому, що однією із наукових характеристик юридичної практичної діяльності є наділення її рисою конфліктності, що певною мірою затушовує сформований раніше імідж юридичної професії [1, с. 152].

Таке твердження виявляється спірним на тій основі, що конфліктність характеризує не самого юриста, а середовище, в якому йому доводиться працювати. Конфлікт виходить не із професії, посадових обов'язків, завдань або функцій, а із самого предмету впливу - поведінки соціальних суб'єктів та спірних відносин, що виникають між ними. Конфліктністю характеризується сфера професійної діяльності юристів, а не власне юридична діяльність. Навіть можна стверджувати навпаки - якщо професійна діяльність юристів сприяє подоланню конфліктів, їх упередженню, то соціальна значущість, а відповідним чином і імідж юридичної професії мають зростати, якщо відсутні інші обставини.

Слід зауважити, що прийняття несправедливого рішення професійним юристом сприятиме лише загостренню конфлікту або перенесенню його остаточного вирішення до іншої інстанції, розвитку конфліктних відносин по спіралі, де учасники конфлікту знов повертаються до початкового етапу юридичної процедури.

Найбільшим рівнем конфліктності можна охарактеризувати професію слідчого, у провадженні якого перебувають лише кримінальні справи, пов'язані з розслідуванням злочину як виду правопорушення вищого рівня суспільної небезпеки, в якому знаходить свій вираз відповідний рівень протистояння сторін. Професія судді також пов'язується з конфліктними відносинами, але окрім кримінальних справ суддя розглядає адміністративні, цивільні, сімейні, господарські, житлові, трудові справи, рівень конфліктності яких значно менший від кримінальних. Значно відрізняються за рівнем конфліктності професії юрисконсульта та нотаріуса, зміст яких в основному зведено до консультування, посвідчення документів та факторів, хоча це не позбавляє їхню діяльність від можливого виникнення конфлікту, що характеризує сферу юридичної діяльності загалом.

Варто також зупинитись також на специфіці конфліктів в адвокатській діяльності. Показовим в контексті багатогранності адвокатської роботи, є аналіз пропозицій, що надаються сучасними адвокатськими об'єднаннями. Окрім звичайних пропозицій консультування, складання документів, представлення інтересів у судовому засіданні тощо об'єднання адвокатів пропонують такі види послуг: повернення боргів, захист товарного знака, реєстрація нерухомості, страхові спори, допомога за наслідками дорожньо-транспортних пригод, у вирішенні сімейних спорів, розподілі сімейного

майна, підготовка матеріалів для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

З теоретичної точки зору, вказує С. В. Бобровник, держава повинна виступати у ролі арбітра у конфліктній ситуації, керуючись при цьому принципом справедливості та пріоритетності загального блага. Водночас на практиці держава може діяти не як третя, незацікавлена сторона, а як суб'єкт, що підтримує інтереси конкретної сторони конфлікту. Пов'язано це з тим, що у будь-якому неоднорідному суспільстві правляча еліта сама належить до того чи іншого класу, групи, етносу і, як правило, підтримує і забезпечує його інтереси, ототожнюючи їх з інтересами усього соціуму [2, с. 93].

На думку фахівців, за допомогою цих інститутів досягається публічна узгодженість інтересів та забезпечується досягнення легітимізованих благ. Відповідна узгодженість конкретних інтересів та загальне суспільне благо є засадою формування механізму регулювання конфліктів, який має «стійкий» імунітет від насильства та занадто радикальних рішень [3, с. 88].

Р. Дарендорф стверджує, що конфлікти у межах держави принципово не можна остаточно розв'язати, побороти та вирішити. Чим більше, на думку автора, намагаються побороти конфлікти за допомогою насильства, тим більш небезпечними вони стають. Такий процес продовжується доти, доки жодна із сил у межах держави не буде здатна побороти «енергію» конфлікту [4, с. 145].

Отже, вирішення юридичних конфліктів за участю професійних юристів є свого роду не лише законною формою взаємодії сторін, що увійшли у стан протидії, але й надійною гарантією стабілізації суспільного життя, зняття протиріч засобами правового регулювання.

Література

1. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти / С. Д. Гусарев. – К.: Знання, 2005. – 375 с.
2. Бобровник С. В. Компроміс і конфлікт у праві: антрополого комунікативний підхід до аналізу: [монографія] / С. В. Бобровник. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2011. – 384 с.
3. Толчинский Б. А. Политический компромисс: современная проблематика / Б. А. Толчинский // Государство и право. – 1992. – № 12. – С. 88.
4. Дарендорф Р. Элементы теории социального конфликта / Р. Дарендорф // Социологические исследования. – 1994. – № 5. – С. 145.